

Asia: VN/34090/2025

Luonnos hallituksen esitykseksi laivaväkilain ja eräiden muiden lakien muuttamisesta

Lausunnonantajan lausunto

Hallituksen esitys eduskunnalle laivaväkilain ja eräiden muiden lakien muuttamisesta

Laki liikenteen palveluista

39 § Kuorma- ja linja-autonkuljettajan ammattipätevyyden voimassaolon laskeminen

Esityksen tavoitteena on selkeyttää ammattipätevyyden voimassaoloajan laskemista ja poistaa tilanteita, joissa ammattipätevyyden voimassaoloaika lyhenee käytännössä jatkokoulutuksen suorittamisajankohdan vuoksi. Tavoitetta voidaan pitää kannatettavana.

Esityksen perustelujen, ehdotetun 39 § sanamuodon sekä voimassa olevan alemmanasteisen sääntelyn välinen suhde jää kuitenkin epäselväksi.

Yksityiskohtaisissa perusteluissa todetaan, että ammattipätevyyden uudistaminen yli kuusi kuukautta ennen voimassaolon päättymistä, esimerkiksi kahdeksan kuukautta ennen päättymistä, johtaisi uuden viisivuotisen voimassaoloajan laskemiseen hakemuksen hyväksymispäivästä. Perustelujen mukaan puolestaan kuuden kuukauden sisällä ennen voimassaolon päättymistä tehtävä uudistaminen jatkaisi ammattipätevyyden voimassaoloa nykyisen ammattipätevyysjakson päättymispäivästä.

Ehdotetusta 39 § ei kuitenkaan yksiselitteisesti ilmene, miten yli kuusi kuukautta ennen ammattipätevyyden voimassaolon päättymistä tehtyä uudistamista tulisi käsitellä. Lakitekstissä säädetään nimenomaisesti voimassa olevan ammattipätevyyden ylläpitämisestä, ammattipätevyyden saattamisesta uudelleen voimaan sen vanhentumisen jälkeen sekä tilanteesta, jossa ammattipätevyys uudistetaan kuusi kuukautta ennen voimassaolon päättymistä. Perusteluissa keskeisenä esitettyä tilannetta, jossa ammattipätevyys uudistetaan yli kuusi kuukautta ennen voimassaolon päättymistä, ei kuitenkaan ole vastaavasti ilmaistu lakitekstissä.

Lisäksi § sanamuoto "uudistetaan kuusi kuukautta ennen ammattipätevyyden voimassaolon päättymistä" ei vastaa yksiselitteisesti perusteluissa kuvattua jaottelua kuuden kuukauden sisällä ennen voimassaolon päättymistä ja tätä aikaisemmin tehtäviin uudistamisiin. Tämän vuoksi sääntelyn sisältö jää tulkinnanvaraiseksi.

Huomiota on syytä kiinnittää myös valtioneuvoston asetukseen kuorma- ja linja-autonkuljettajien ammattipätevyydestä (434/2018). Asetuksen 6 § 2 momentti ja 7 § perustuvat nykyiseen järjestelmään, jossa kuuden kuukauden sisällä ennen ammattipätevyysjakson päättymistä tehty hakemus johtaa voimassaoloajan jatkumiseen edellisen ammattipätevyysjakson päättymisestä. Asetuksessa ei ole säännöksiä esityksen perusteluissa kuvatusta tilanteesta, jossa ammattipätevyys uudistetaan yli kuusi kuukautta ennen voimassaolon päättymistä ja uuden voimassaoloajan on tarkoitus alkaa hakemuksen hyväksymispäivästä.

Tämän vuoksi lainmuutoksen ja alemmanasteisen sääntelyn yhteensopivuus olisi perusteltua arvioida jatkovalmistelussa.

Lausunnonantajan näkemyksen mukaan 39 § sanamuotoa ja tarvittaessa myös alemmanasteista sääntelyä tulisi täsmentää siten, että ammattipätevyyden voimassaoloajan määräytyminen käy yksiselitteisesti ilmi lakitekstistä kaikissa uudistamistilanteissa ja että lakiteksti, perustelut sekä asetustasoinen sääntely muodostavat keskenään johdonmukaisen kokonaisuuden.

Valtioneuvoston asetus aluksen miehityksestä ja laivaväen pätevydestä annetun asetuksen muuttamisesta

-

Valtioneuvoston asetus nimetyltä katsastajalta, aluksenmittaajalta, tarkastajalta ja lippuvaltiotarkastajalta edellytetystä kokemuksesta ja osaamisesta

-

Kaikkonen Sakari
Insas